

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการผลิตสับประรดตาม การเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวงามฉวี จันทพา

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์คุณหญิง ฌ ลำปาง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ไร่ไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุทธิสุภา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการผลิต สับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง และศึกษาปัญหาและอุปสรรคของ เกษตรกรในการผลิตสับประรดรวมถึงปัญหาอื่นๆ

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 244 ตัวอย่าง ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมและไม่เข้า ร่วมโครงการผลิตสับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสมใน ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองและ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบไคสแควร์

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตสับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.32 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว เฉลี่ย 4.50 คน มีการถือครองที่ดินเฉลี่ย 10.18 ไร่ มีพื้นที่ปลูกสับประรดเฉลี่ย 10.07ไร่ ผลผลิตสับประรด ได้เฉลี่ย 10.48 ตันต่อปี จำหน่ายสับประรดในรูปแบบส่งผลผลิตเข้าโรงงาน มีรายได้จากการขายผลผลิต สับประรดเฉลี่ย 70,672.13 บาทต่อปี มีรายได้เพิ่มจากการทำการเกษตรด้านอื่นๆ มีรายได้รวมทั้งหมด เฉลี่ย 82,418.03 บาทต่อปี แรงงานในครอบครัวที่ใช้ผลิตสับประรดเฉลี่ย 2.20 คน แรงงานรับจ้างที่ใช้ใน การผลิตสับประรดเฉลี่ย 7.69 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ทุนตัวเองร่วมกับกู้เงินเพื่อลงทุน รับรู้ข่าวสาร การผลิตสับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร โดยได้รับข่าวสารเฉลี่ย 4.80 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์เข้ารับการศึกษาอบรมเฉลี่ย 3.65 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์ในการผลิตสับประรด เฉลี่ย 19.89 ปี มีความรู้ในการผลิตสับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมาก มีทัศนคติต่อการ ผลิตสับประรดตามการเกษตรดีที่เหมาะสมในระดับสูง และการปฏิบัติอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ส่วนเกษตรกรไม่เข้าร่วมโครงการฯส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.32 ปี จบการศึกษา

ระดับประมปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.48 คน มีการถือครองที่ดินเฉลี่ย 9.52 ไร่ มีพื้นที่ปลูกสับปะรดเฉลี่ย 9.45 ไร่ ผลิตสับปะรดได้เฉลี่ย 13.66 ตันต่อปี จำหน่ายสับปะรดในรูปแบบส่งผลผลิตเข้าโรงงาน มีรายได้จากการขายผลผลิตสับปะรดเฉลี่ย 71,721.31 บาทต่อปี มีรายได้เพิ่มจากการทำการเกษตรด้านอื่นๆ มีรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ย 80,520.49 บาทต่อปี แรงงานในครอบครัวที่ใช้ผลิตสับปะรดเฉลี่ย 2.16 คน ส่วนแรงงานรับจ้างที่ใช้ในการผลิตสับปะรดเฉลี่ย 6.80 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ทุนตัวเองร่วมกับกู้เงินเพื่อลงทุน รับรู้ข่าวสารการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร โดยได้รับข่าวสารเฉลี่ย 2.09 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.29 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์ในการผลิตสับปะรดเฉลี่ย 24.36 ปี มีความรู้ในการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในระดับปานกลาง มีทัศนคติต่อการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในระดับปานกลาง และการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการผลิตสับปะรด ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร ความรู้ในการผลิตสับปะรด ทัศนคติในการผลิตสับปะรด การปฏิบัติในการผลิตสับปะรด

กลุ่มทั้งสองมีปัญหาในเรื่องราคาขายผลผลิตมีความแตกต่างกันไม่มาก ต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง มีขั้นตอนในการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมยุ่งยาก เมื่อมีการระบาดของโรคและแมลงทำให้ควบคุมได้ยาก กลุ่ม GAP สับปะรดใช้ภาษาที่เป็นทางการทำให้เข้าใจยาก เจ้าหน้าที่ที่ให้คำปรึกษามีไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร การตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตไม่เป็นมาตรฐานเท่าที่ควร ในการปฏิบัติจริงไม่สามารถแยกเกษตรกรที่ผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีเหมาะสมกับผลิตโดยทั่วไปได้ทำให้คุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีแหล่งเงินทุนและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อใช้ในการลงทุน หน่วยงานภาครัฐยังให้การสนับสนุนไม่ทั่วถึงและไม่ค่อยติดตามผล

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการฝึกอบรมการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีเหมาะสมอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามผล ราคาผลผลิตต้องมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความสนใจในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลในด้านการผลิตและราคาผลผลิต ควรมีการจัดสรรงบประมาณและต้นทุนในการผลิตให้กับเกษตรกรอย่างทั่วถึง มีการควบคุมปริมาณการผลิตสับปะรดเพื่อไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด ควรมีกองทุนปุ๋ยและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสับปะรดตามกลุ่ม GAP ในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด เอกสารที่ใช้ในการเผยแพร่ควรเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย

Independent Study Title Factors Affecting Farmers' Decision Making in Good Agricultural Practice of Pineapple Production Project in Lampang Province

Author Ms. Ngamchawee chantapa

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang Chairperson

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatipongchai Member

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa Member

Abstract

The objectives of this research were to study factors affecting farmers's decision making in good agricultural practice of pineapple production project in Lampang province and to study problems and obstacles of farmers in pineapple production.

The samples used in this study were 244 farmers of Ban Sa-dej sub-district in Muang district and Ban Sa sub-district of Jae Hom district, consisting farmers who participated in good agricultural practice of pineapple production project and who were non-participated. Data was collected through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, average, standard deviation, and Chi-Square Test.

From research findings, it was found that most of farmers who participated in good agricultural practice of pineapple production project were male, averagely 47.32 years old, completed 6th grade of primary education with family member average of 4.5 persons. Their average land holding was 10.18 rai with average pineapple growing area of 10.07 rai and 10.48 tones per year of pineapple produce. They sold pineapple produce to the factory with income of selling pineapple averagely 70,672 baht per year. Farmers had additional income from others farming and their total income were 82,418.03 baht per year. An average number of family labor for pineapple production were 2.2 persons and hiring labor 7.69 persons. Most farmers invested by their own fund together with borrowed money. They had received information of good agricultural practice of pineapple production from the agricultural extension officer average 4.8 times per year. They used to attend a training program average 3.65 times per year had pineapple production experience for 19.89 years.

Their knowledge and altitude of good agricultural practice of pineapple production was at high level. They had a proper farming practice.

In the case of non-participated farmers, most of them were male with averagely 50.32 years old, completed 4th grade of primary education and average family member was 4.48 persons. Their average land holding was 9.52 rai, pineapple growing area was 9.45 rai with 13.66 tones per year of pineapple produce. They sold pineapple produce to the factory with income of selling pineapple averagely 71,721.31 baht per year. Farmers had additional income from others farming and their total income were 80,520.49 baht per year. They had family labor for pineapple production 2.16 persons with hiring labor 6.80 persons. Most farmers invested by their own fund and borrowed money. They had received a good agricultural practice of pineapple production information from the agricultural extension officer averagely 1.29 times per year. They used to join a training program average 1.29 times per year and produced pineapple for 24.36 years. Their knowledge and altitude of good agricultural practice of pineapple production was at moderate level. They had improper farming practice.

It was found that there were factors that affected on farmers' decision making in good agricultural practice of pineapple production project. These were agricultural information, experience in pineapple production and agricultural training, knowledge and altitude of pineapple production and farming practice.

Problems encountered by these two farmers group were no difference of price between good agricultural practice product and non-good agricultural practice, high cost of production investment, complicated steps in good agricultural practice of pineapple production, hard to control disease and insect pests, handbook of good agricultural practice of pineapple production was hard to understand, lack of consulting officer, non-standard quality control, low quality of product due to farmers' practice, lack of investment fund source and low interest rate credit, lack of government agency support and no follow up.

It was suggested that should provide regularly appropriate training in good agricultural practice of pineapple production with follow up, set distinctly different price of good agricultural practice product in order to induce product quality development, government and related organization should pay attention of production and price, provide enough budget and fund for farmers, should control the quantity of product, provide low cost fertilizers and chemical agents using for good agricultural practice production, and publish an easily understood handbook.